

En ĉi-pria letero Prof. Waringhien referis al „*Lingvaj Respon-
doj*” 3a eldono, p. 50-51, konkludante ke senvaloraj estas ekzemploj el
la unuaj jaroj [antaŭ 1891]. Komento pri ĉi tiu punkto troviĝas en la
Plena Gramatiko (2a eldono, § 297). Pri la kompleksa karaktero de la
nombronomoj vidu la *Plenan Gramatikon*, 3a eldono, § 87.

632.937.1(51)

INSEKTOJ KONTRAŬ INSEKTOJ

de LU Chin-sheng

Estas multaj plagoj en agrikultura produktlaboro, el kiuj la agado
de malutilaj insekto ofte kalkuliĝas kiel la plej danĝera, ĉar ili povas
en tre mallonga tempo formanĝi la tutan foliaron aŭ alian parton de la
plantaĵo. Oni devas elpensi metodojn por defendi siajn rikoltojn.

En Ĉinio post liberiĝo en 1949, sub la zorgado de la Ĉina Komunista
Partio kaj la Popola Registaro, oni tuj komencis kontraŭbatali la
plaginsektojn, kiujn la Kuomintanga Registaro malsukcesis aŭ simple
neglektis subigi. Ni akiris seriojn de grandaj sukcesoj en nia laboro kaj
la rekta rezulto estas, ke nia rikoltkvanto multe pliigis. Plantaĵpro-
tektado jam nun fariĝis unu el la „Ok Leĝoj de Agrikulturo”.

Aparte de la hemiaĵoj, ni ankaŭ grandskale utiligas la biologian
metodon, t.e. parazitojn kaj aliajn insektomanĝantajn insektojn en
servo al nia celo. Ni mobilizis ĉiujn por elradiki la plagojn.

Inter la parazitoj, ni jam utiligis *Trichogramma evanescens* West-
wood (por *Pyrausta nubilalis* Hübner, *Chilo suppressalis* Wlk., kaj
aliaj fiinsektoj el familio *Pyraustidae*), *Dibrachys cavus* Wlk. (por tra-
vintrantaj larvoj de *Platyedra gossypiella* Saunders) en kotontenejo.
Aphelinus mali Haldeman (por *Eriosoma lanigerum* Hausm.) kaj aliajn.
Inter la karnivoraj insektoj, ni jam utiligis *Rodolia rufopilosa* Muls.,
R. cardinalis Muls. kaj *Cryptolaemus montrozieri* Muls. por kontraŭ-
batali la kokcidon *Icerya purchasi* Maskell. En tiu ĉi lukto ni rikoltis
rimarkindajn sukcesojn. Tamen ni ne preterlasis la utilajn mikrobojn.
En nia laboro elradiki la sojinsekton *Grapholitha glycivorella* Mats.
ni sukcesis mobilizi la fungon *Beauveria bassiana* (Bals.) Vuill. Sendube
ni utiligos pliajn fortojn el ĉi tiu kategorio.

— Adreso: Lu Chin-sheng, Nordokcidenta Kolegio de Agrikulturo,
Wukung, Shensi, Ĉinio.

408.92(081) (E(081))

Gaston Waringhien: **Lingvo kaj Vivo**. Esperantologiaj Eseoj.
N-ro I de nova serio de Stafeto: „Movado”. 450 p., 22 × 16 cm².
Prezo: \$ 4,00 por bindita, \$ 3,40 por broŝurita ekzemplero.

Ĉi tiu libro de nia eminenta esperantologo, Prof. Waringhien,
dediĉita „memore kaj honore al Lazaro L. Zamenhof, apostolo de la
paco, 1859-1917” - (se oni nepre volas uzi romajn ciferojn, oni faru tion
korekte) - estas vera frandaĵo por esperantistoj kiujn interesas ilia ling-
vo. La libro konsistas el 3 partoj: **I. Nia Lingvo, II. Niaj Problemoj, III.
Niaj Perspektivoj**. Inter ni la partoj I kaj III ne kaŭzos disputojn, kio ne
signifas ke ili ne estas ege interesaj kaj pensigaj. La disputojn kaŭzas,
kompreneble, niaj *problemoj*.

En la unua parto la aŭtoro analizas plurajn fragmentojn de *praes-
perantoj* el 1878 kaj 1881 por eltrovi la vojon laŭ kiu Esperanto fariĝis
kia ĝi estas. Montriĝas, ekzemple, ke akuzativo tiam tute mankis aŭ
nur troviĝis ĉe pronomoj. Nur en unu fragmento (de *La Rabistoj* de
Schiller) Zamenhof provis akuzativan finaĵon (l) ankaŭ ĉe
substantivoj kaj adjektivoj, proksimume kiel en la nuna Esperanto. En
aldona noto Waringhien donas ankoraŭ tri variaĵojn de „*Patro
nia*” el 1894 - la tempo de la reformproponoj - kaj analizas ilin.

La dua eseo titoliĝas: *Etimologiaj Esploroj*, kaj interesos ĉiujn, kiuj
interesiĝis pri la artikolo de s-ro Gregoren Sc. R. 9 92 pri „La Fon-
toj de Esperanto”. La tria eseo, „*La Fundamento de Esperanto*”, havas
du partojn: *I. Historia Aspekto*, kaj *II. Vortkonstrua Signifo*, nombras
28 paĝojn, estas tre grava kaj donas multe pli ol sugestas la titoloj. W.
montras ke en nia hodiaŭa Esperanto troviĝas formoj kiuj devenis el
diversaj stadioj de la estiĝo de nia lingvo. Li montras kiel Zamenhof
strebis al mallongeco de la radikoj kaj al evito de homonimoj (io pri kio
pli atentu la hodiaŭaj kaj estontaj kreantoj de novvortoj!), kaj ke tio
kondukis al devioj disde la fontolingvoj. Siavice tio kondukis al kritikoj
kaj reformproponoj. Tamen la juna lingvo - ankoraŭ ne havante tra-
dicion devigantan al respekto - bezonis stabilecon. Zamenhof-on
evidente inspiris la ekzemplo de la Malnova Testamento - la netuŝebla
libro kiu kuntenadis la hebrea genton tra la jarmiloj, kaj li efektive
sukcesis garantii la stabilecon de Esperanto per la solena akceptigo de
la Fundamento en Bulonjo-ĉe-Marco en 1905. Post tio W. analizas la
sorton de la Fundamentaj vortoj en la evoluo de la lingvuzo. Mi estas
tentata citi el ĉi tiu parto - sed ĉar mi estas same tentata citi el multaj
aliaj partoj, mi provos rezisti al la tento. Vi aĉetu mem, legu, studu
mem ĉi tiun majstran libron.

La kvara eseo, titolita „*La Originala Strukturo de Esperanto*”, havas
jenajn partojn: *I. La Vorto*, kaj *II. La Frazo*. Ĝi estas ege interesa
kaj multe helpas nin pli bone kompreni la esencon de nia lingvo, kiu
- malgraŭ la ŝajno - fundamente diferencas de la hindo-eŭropaj lingvoj.

412.021

E 223

E 221.1

E 221.2

E 20